

LINNAEA.
Ein
Journal für die Botanik
in ihrem ganzen Umfange.
Dreiunddreissigster Band.

Oder:
Beiträge
zur

Pflanzenkunde.

Siebenzehnter Band.

33

Herausgegeben

von

D. F. L. von Schlechtendal,

der Med., Chir. u. Philos. Dr., ordentl. Prof. an der Universität zu Halle
und mehrerer gelehrten Gesellschaften Mitglied.

Mit drei Tafeln Abbildungen.

Halle a. d. S. 1864 u. 1865.
gedruckt auf Kosten des Herausgebers.

In Commission bei C. A. Schwetschke und Sohn.
(H. Brühl in Braunschweig.)

MISSOURI BOTANICAL
GARDEN LIBRARY

Inhalt.

Seite

Plantarum novarum Chilensiom Centuriae, inclusis quibusdam Mendocinis et Patagonicis. Auctore Rud. Am. Philippi, hist. nat. in Univers. Chilensi professore etc.	1
Ergänzender u. berichtigender Nachtrag zu dem Taschenbuche der Flora von Thüringen, von Fr. Chr. G. Schönheit	309
Weitere Nachträge und Verbesserungen zu Schönheit's Taschenbuch	751
Beiträge zur Kenntniss der Coniferen, von D. F. L. v. Schlechtendal.	
I. Ueber <i>Widdringtonia</i> Endl., von Demselben. Mit Taf. I.	339
II. <i>Cupressus</i> , von Demselben. Taf. II.	362
III. Ueber einige nordamerikanische <i>Pinus</i> -Arten und die systematische Anordnung der <i>Abietineae</i> , von Dr. L. Engelm. (Uebersetzt.)	383
IV. Beobachtungen an verschiedenen Coniferen, von D. F. L. v. Schlechtendal.	
1. <i>Pinus Strobus</i>	395
2. <i>Pinus uncinata</i>	396
3. Abnorme Bildungen	
a) bei <i>Pinus Strobus</i>	400
b) bei <i>Pinus austriaca</i>	693
c) bei derselben	693
d) bei <i>Pinus Pinea</i>	694
e) Zapfen von <i>Pinus Laricio</i>	696

Plantarum novarum Chilensium

Centuriae inclusis quibusdam Mendocinis et Patagonicis.

Auctore

Rudolfo Amando Philippi,

hist. nat. in Universitate chilensi professoro etc.

---

583. Clematis mendocina Ph. Cl. foliis biternatis, vix puberulis; foliolis ovato-lanceolatis integerrimis, raro trifidis, bifidisve, pinnarum lateralium confluentibus; pedunculis trifloris, folium subaequantibus; floribus dioicis; petalis numerosis, filiformibus, foliola calycina subaequantibus. An. Univ. Chil. 1862. 2. p. 389.

In provincia Mendoza legit orn. Wene. Diaz; ibi vocatur (nomine generali) *Bejuco*. — Specimen unicum ♀ vidi. Caulis profunde sulcatus. Folia quinquepollicaria; pars nuda petioli fere 21 lin. longa; foliolum laterale pedicello 6 — 8 lin. longo fultum, tripartitum, lacinias lanceolatis integerrimis, intermedia bipollicari; foliola terminalia tria, pedicello 3 — 5-lineari fulta, caeterum similia, sed lateralia interdum extus unilobulata, rarius trifida. Pedunculi folium aequantes, dense pubescentes, praesertim superius; ad divisionem pedunculi folia duo, lanceolata, in petiolum attenuata, et pedicelli late-

mihi flor. Atac.: foliis linearibus, fere pinnatifidis; lobis calycinis ovatis nec spathulatis neque excrescentibus; staminibus inclusis etc.

932. **Eutoca pusilla** Ph. Eu. pusilla, pubescens, viscosa; foliis bipinnatifidis, laciis brevissimis, angustis; floribus minutis, axillaribus terminalibusque; laciis calycinis linearispathulatis.

In Andibus prov. Santiago loco dicto „Malpaso“ inveni.— Radix simplex, filiformis, pallide fusca. Caulis vix $2\frac{1}{2}$ -pollicaris, erectus, filiformis, apice nudus. Folia radicalia $1\frac{1}{2}$ poll. longa, $2\frac{1}{2}$ lin. lata, pinnis 6—10; latit. laciarum vix $\frac{1}{3}$ lin. Flores inferiores axillares, imo fere basilares, pedunculo 5 lin. longo insidentes, supremi fere capitati, subquini, basi foliis nonnullis cincti; quae simpliciter pinnatifido-incisa. Calyx in flore fere 2 lin., in fructu 3 lin. longus; laciis linearibus, $\frac{1}{8}$ lin. latis, basi angustatis. Corolla basi intescens, apice violascens, fere 3 lin. longa. — Differt ab *Eu. Cumingii* Benth. exigitate omnium partium; laciis calycinis multo angustioribus; corolla bene explicata calyce multo longiore.

933. **Heliotropium mendocinum** Ph. Ann. Univ. Chil. 1862. 2. p. 400. — H. suffruticosum, ramosissimum, pilis albis appressis omnino strigosum; foliis linearibus, in petiolum brevem attenuatis, acutis, margine subrevolutis; spicis laxis; plerumque geminatis; basi bracteolatis; corollae albae, calycem bis aequantis tubo extus et intus strigoso; stigmate conico, glabro, apice penicillato, stylum fere superante; nuculis hispidis.

In prov. Mendoza legit orn. W. Diaz. — Radix simplex, fusca. Caulis sex poll. altus, basi praesertim valde ramosus. Folia majora 7 lin. longa, 1 lin. lata; petiolo fere

1 lin. longo insidentia, conferta; nervus medianus subtus valde prominulus. Spicæ demum $2\frac{1}{2}$ -pollicares, juniores haud scorpioideæ; flores laxi, inferiores modo bracteati, bracteis subulatis. Calyx usque ad medium fissus, $1\frac{2}{3}$ lin. longus, laeiniis angustis, parum inaequalibus. Corolla fere $3\frac{1}{2}$ lin. longa; limbi expansi diamet. $2\frac{2}{3}$ lin.; tubus calyce longior, luteus, extus et intus pilis rigidis appressis hirtus, qui per vittas longitudinales nervo mediano loborum correspondentes dispositi sunt. Stamina parti inferiori tubi inserta; antheræ apice acutæ basi sua stigmatis apicem, apice suo laciniæ calycinas attingunt. Nuculae subglobosæ, pilis patentibus albis hispidae, utroque latere foveolatae.

934. *Meliotropium chrysanthum* Ph. Ann. Univ. Chil. 1862. 2. p. 400. H. suffruticosum, pilis appressis albis strigosum et incanum; foliis confertis, linearibus, obtusiusculis, margine revolutis; spicis terminalibus, solitariis, paucifloris, floribus 7.—10, sessilibus, bractea subulata foltis; calycis quinquepartiti laeiniis lineari-subulatis; corolla (sicca saltem) pulchre aurea; tubo calycem superante extus albo-strigoso, intus glabro, corona pilorum e faucibus modo pendentibus; stigmate subsessili, elongato-conico.

Pariter e prov. Mendoza attulit W. Diaz. — Caulis ad summum 9-pollicaris, basi lignosus, 11 lin. crassus. Folia majora $9\frac{1}{2}$ lin. longa, $1\frac{1}{3}$ lin. lata; petiolus cornu vix 1 lin. Laciniæ calycinales 2 lin. longæ; corolla 4 lin.; diam. limbi $2\frac{2}{3}$. Fructus fere didymus, nuculae latere foveolatae, pilis albis mollibus vestitae. Tubus corollæ et pars mediana laciniarum extus pilis albis appressis confertis strigosi, sed intus tubus glaberrimus, et modo e faucibus quinque pilorum fasciculi nascentur. Antheræ ut in priore sitae, sed elongato-conicae. Stylus brevissimus; stigma basi inflatum;

deinde abrupte angustatum et sensim attenuatum, apice barbatum.

935. **Heliotropium Pearcei** Ph. — *H. fruticosum*, ramosissimum, strigoso-hispidum; foliis confertis, fasciculatis, minutis, linearibus, obtusis, margine revolutis; spicis dichotomis, floribus minutis. Ann. Univ. Chil. 1861. 1. p. 65.

In prov. Coquimbo legit orn. Pearce. — Ramuli floriferi in specimine quod suppetit vix $2\frac{1}{2}$ poll. longi, adulti glabri. Folia $3\frac{1}{2}$ lin. longa, $\frac{1}{2}$ — $\frac{2}{3}$ lin. lata. Corollae 2 lin. longae, albae, extus sicut calyx setis albidis hispidae; laciniae calycinae breves, triangulares; tubus corollae brevis, calycem vix superans. Fructus . . . — Ab *H. chenopodiaceo* A. DC., quo cum floribus foliisque parvis convenit, foliis, calycibus, ramulis strigoso-hispidis nec glabris et glutinosis statim distinguatur.

936. **Eritrichum Volckmanni** Ph. *E. suffruticosum*, multicaule; ramis foliisque viridibus, setis patentibus albidis, hispidis, foliis linearibus aut oblongo-linearibus; florum capitulis terminalibus densis, globosis, bracteatis; calyce setis flavidis hispidissimo; corollae tubo brevi. Ann. Univ. Chil. 1861. 1. p. 54.

Prope Huanta in prov. Coquimbo legit orn. Volckmann. — Specimen, quod ante oculos habeo, ramos quadruplicares circa $\frac{3}{4}$ lin. crassos ostendit, qui plerumque e medio unum vel duos ramulos florigeros emittunt, et apice capitulo florum terminantur. Color parum canus, foliorum praesertim satis viridis. Folia inferiora fere pollicem longa, $\frac{3}{4}$ lin. lata, superiora modo 6 lin. longa, fere $1\frac{1}{2}$ lin. lata; ramea pollicem circiter inter se distant, suprema globulis florum magis minusve approximata. Flores subsessiles, inferiores bracteola calycem aequante fulti; calyx modo 1 lin.

longus, Jaciniis linearibus obtusis, setis flavescentibus fere lineam longis densissime obsitus, sed minime tomentosus. Diameter limbi corollae fere $1\frac{1}{2}$ lin., tubus vix $\frac{3}{4}$ lin. longus. Fructus in capitulis nondum aderant, sed in basi ramorum, sicut in *E. dimorpho* mihi, aliisque, flores solitarii aderant fructum matrum relinquentes. Hi fructus calyce inclusi, 1— $1\frac{1}{4}$ lin. longi; achaenia alba, apicem versus valde attenuata, extus convexa, intus tricostata, laevia. — A reliquis speciebus capituligeris v. gr. *E. capituliflora*, *gnaphalioide* etc. calyce minime lanato-tomentoso facile distinguitur.

937. ***Eritrichium longisetum*** Ph. — *E. annum*, setis magnis patentibus, pilisque appressis vestitum; caule dense foliato; foliis linearibus, a basi sensim angustatis; calycis parvi, setis horridi laciniis setaceis, floribus minutis.

In prov. Aconeagua prope S. Felipe, Calembu etc. legi. — Caulis jam 6-pollicaris simplex, cum 1— $1\frac{1}{2}$ -pedalis ramosissimus, setis patentibus, fere $1\frac{1}{2}$ lin. longis primum flavis, deinde albis sicut folia et calyx hispidus. Folia 8—14 lin. longa, $\frac{3}{4}$ lin. lata. Spicae geminatae vel ternae, calyx $1\frac{2}{3}$ lin. longus, fructifer vero $2\frac{1}{2}$ lin. longus, quinquepartitus, laciniis setaceis, seta longa terminatis. Corollae tubus calycem aequans, diam. limbi vix $1\frac{1}{4}$ lin. Achaenia vix 1 lin. longa, acuminata, valde tuberculata. — Species pubescentia, caule dense folioso, floribus minutis, laciniis calycinis setaceis distincta; flores axillares, quales in *E. clandestino*, nulli.

938. ***Eritrichum glareosum*** Ph. — *E. annum*, pilis patentibus hirsutum, subcanescens; caule erecto, apice ramoso, c. 6-pollicari; foliis anguste linearibus; spicis dichotomis aphyllis; calycibus densissime hispidis, floribus minimis.

In alveo fluminis Aconeagua frequens. — Folia $9\frac{1}{2}$ lin.

longa, vix $\frac{2}{3}$ lin. lata; calyx modo $1\frac{1}{4}$ lin. longus; tubus corollae calycem aequans; diam. corollae modo $\frac{1}{2}$ lin. Achaenia punctato-aspera.

939. *Eritrichum apicum* Ph. E. perenne, pilis elongatis albis hispidum; caule pedali erecto, saepe a basi ramoso; foliis confertis linearibus, elongatis, spicis dichotomis et trichotomis, aphyllis; floribus pedicellatis; calycis quinquepartiti laciniis angustis, linearibus, obtusis; diametro corollae bilineari.

In variis locis prov. Aconcagua legi v. gr. prope Catemu. — Caulis c. pedalis, $1\frac{1}{2}$ lin. crassus. Folia 22 lin. longa, 1— $1\frac{1}{4}$ lin. lata. Calyces breviter pedunculati, fructiferi 2 lin. longi. Achaenia dimidium calycem aequantia, albida, asperrima, sed achaenia hypogaea calyce urceolato breviter dentato inclusa duplo majora, 2 lin. longa, olivacea, laeviuscula. — An *E. lineare* DC.? Planta, quam pro *E. lineari* habeo, pariter fructus hypogaeos habet et racemos apice circinatos sed flores sessiles et calyces multo minores ostendit, caulemque simplicem.

940. *Eritrichum minutiflorum* Ph. E. perenne?, pilis albis appressis strigosum; caule erecto, apice corymboso; foliis linearibus, obtusis, inferioribus emarginatis; racemis bis et ter dichotomis, aphyllis; calyce subsessili, setis flavis patentibus horrido; corollae minimae tubo calycem aequante, limbo brevissimo.

In prov. Colchagua legit orn. Landbeck. — Radix brevis, simplex, nigra. Caulis circa 9-pollicaris, basi vix lineam crassus. Folia radicalia et caulinata inferiora emarginata, caulinata majora quae adsumt pollicem longa, $\frac{3}{4}$ lin. lata, praerupta convoluta, omnia erecta. Racemi demum tripollicares. Calyx $1\frac{1}{6}$ lin. longus, haud accrescens; setae baseos calycis

diametrum tubi aequant, setae laciniarum vero longe breviores appressae. Diam. limbi corollæ vix $\frac{3}{4}$ lin. Achaenia $\frac{3}{4}$ lin. longa. Etiam in hac specie ad basin caulis calyces, unus vel duo, sessiles, nigri, $3\frac{1}{2}$ lin. longi, laciñis lanceolatis, qui achaenia fere $2\frac{1}{2}$ lin. longa, nigra, parce granulata includunt. — Habitus et flores minuti *E. glareosi*, sed perenne, fructibus hypogaeis donatum, caulis appresse pilosus et calyces setis patentibus horridi.

941. *Eritrichium diffusum* Ph. E. perenne? caule diffuse ramoso, pedali, setulis patentibus hirsuto, albo-verruculoso; foliis linearibus, albo-verrucosis, hispidis; calycibus subsessilibus; tubo sicut laciniae setis patentibus flavis horrido; corollæ minimae tubo calycem aequante.

In Andibus prov. Coquimbo invenit orn. Volkmann. — Pars inferior caulis deest. Folia 15 lin. longa, $1\frac{1}{3}$ lin. lata, exacte linearia; suprema tantummodo basi latiora, nec semper. Racemi ut videtur breviores quam in antecedente. Calyx florifer $1\frac{1}{4}$ lin. longus, fructifer vix major, ad summum $1\frac{1}{2}$ lin. Setae parum longiores quam calyx, sed densiores quam in antecedente, et in laciñis pariter patentes, aequae longae quam in tubo. Achaenia subrugosa, longiora quam in *E. minutifloro*. Ab hoc *E. diffusum* praeterea differt: caule diffuse ramoso, foliis albo-verrucosis, planis, latioribus etc.

942. *Eritrichium chrysanthum* Ph. E. perenne; radice simplici; caule erecto, basi ramoso, sicut folia pilis patentibus hispido; foliis linearibus obtusis; racemis densis, globiformibus; calyce setulis flavis dense obsito; corolla sat magna, pulchre aurantiaca, diam. 2 linearum.

In Andibus prope Illapel legit idem. — Caulis sexpollicaris, basi ramosus, ramis divaricatis. Folia pollicem longa, 1 lin. lata. Pedunculi saepe elongati, nudi, sub capitulo vero

foliati, fere involuerati. Diameter capitulorum 5—6 lin. Calyx fere $1\frac{1}{2}$ lin. longus; laciniae fere lineares, obtusae propter pubem apicis densiorem spathulatae apparent. Tubus corollae latus, brevis; fances angustatae. Achaenia nondum maturavere, sed non desunt fructus hypogaei, calyce jam delecto liberi; haec achaenia alba, 2 lin. longa, tuberculis sat magnis, irregularibus asperrima.

943. **Eritrichum pratense** Ph. E. perenne, pilis appressis dense vestitum; caule ramosissimo decumbente; foliis linearibus, acutiusculis, plerisque oppositis; racemis demum elongatis, aphyllis; pedicellis calyce brevioribus; calyce pilis lutescentibus dense vestito; tubo corollae calycem aequante, limbo mediocri $1\frac{1}{2}$ -lineari; achaeniis albidis, reticulato-rugosis.

In pratis udis prov. Valdiviae inter Roble et Pilmaiquen legi. — Radix nigra, ramosa, lignosa. Caulis ramosissimus, 6—9 poll. longus. Folia exacte linearia, majora 13 lin. longa, $1\frac{1}{2}$ lin. lata, sicca albo-verrucosa. Calyx fructifer fere $1\frac{1}{2}$ lin. longus, florifer 1 lin. longus; laciinis linearibus, obtusis.

944. **Moluccella laevis** L.

Haec planta syriaca variis in locis prov. Aconcagua spontanea facta est v. gr. prope Concumen, in transitus inter Santiago et S. Felipe de Chacabuco dicti declivi boreali etc.

945. **Stachys ochroleuca** Ph. St. 2f, hirsuto-villosa; caule adscendente; foliis inferioribus petiolatis, oblongo-ellipticis, crenatis, superioribus cuneatis, in petiolum attenuatis, sessilibusque, crenato-serratis, floralibus demum ovato-lanceolatis, integerrimis, inferioribus calycem bis aequantibus; verticillastris 5—6-floris; calycis infundibuliformis dentibus tubum dimidium vix superantibus, pungentibus; corollae ochroleucae tubo calycem superante.